Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Noddir gan **Lywodraeth Cymru**
Sponsored by **Welsh Government**

Fframwaith Cymhwysedd ar gyfer y Gweithlu Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCCh)

Adran 5: Y broses asesu a chynllunio gofal a chymorth

Ceir rhywfaint o fapio dangosol yn erbyn rolau 'gwybodaeth, cyngor a chymorth'. Fodd bynnag, dylai pob awdurdod lleol a/neu asiantaeth wneud dyfarniad yn erbyn rolau a swyddogaethau eu gweithwyr.

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
1. Deall proses a gofynion asesu a chynllunio gofal a chymorth	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	1.1 Deddfwriaeth, polisïau cenedlaethol a lleol, a chanllawiau sy'n ymwneud ag asesu anghenion unigolion a gofalwyr					Llofnod: Dyddiad:
	1.2 Sut y caiff yr adnodd asesu a chymhwysedd cenedlaethol ei ddefnyddio ar gyfer asesiadau					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.3 Y rhesymau dros y 'Set Ddata Graidd Ofynnol Genedlaethol' a sut y dylai gael ei defnyddio					Llofnod: Dyddiad:
	1.4 Pwysigrwydd y pum elfen asesu					Llofnod: Dyddiad:
	1.5 **Elfennau allweddol** asesiad o angen **Elfennau allweddol:** cydgynhyrchu, dull seiliedig ar gryfderau, canolbwyntio ar ganlyniadau					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.6 **Prif ffocws** asesu **Prif ffocws:** adeiladu ar gryfderau ac asedau unigolyn gan gynnwys ei alluoedd a theuluoedd/cymunedau					Llofnod: Dyddiad:
	1.7 Beth yw ystyr asesiad 'a arweinir gan ganlyniadau'					Llofnod: Dyddiad:
	1.8 Hawliau unigolion a gofalwyr i gael cymorth eirioli ar gyfer eu hasesiad					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.9 Gofynion darparu ac adolygu cynlluniau gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	1.10 Egwyddorion, fformat a chynnwys cynlluniau gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	1.11 Sut y bernir anghenion gofal a chymorth cymwys					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.12 Deddfwriaeth sy'n ymwneud â 'phreswyliaeth gyffredin' ac effaith hyn ar ofal a chymorth unigolion					Llofnod: Dyddiad:
	1.13 Nodau deddfwriaeth a pholisïau o ran y defnydd o daliadau uniongyrchol ar gyfer gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	1.14 Gofynion defnyddio taliadau uniongyrchol					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.15 Yr amrywiaeth o wasanaethau a dulliau cyflenwi y gellir defnyddio taliadau uniongyrchol ar eu cyfer					Llofnod: Dyddiad:
	1.16 Anawsterau a gwrthdaro posibl sy'n ymwneud â defnyddio taliadau uniongyrchol a sut y gellir mynd i'r afael â'r rhain					Llofnod: Dyddiad:
	1.17 Y cymorth sydd ar gael i ddefnyddio taliadau uniongyrchol					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.18 Trefniadau codi tâl ar gyfer gofal a chymorth cymwys mewn ardal leol					Llofnod: Dyddiad:
	1.19 Cyfrifoldebau awdurdodau lleol am asesu oedolion a phlant yn yr ystad ddiogel					Llofnod: Dyddiad:
	1.20 Lle y gall asesiad integredig/ arbenigol fod yn ofynnol a phwy all fod ynghlwm wrth hyn					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
2. Sut i gynnal sgyrsiau ystyrlon ag unigolion a'u teuluoedd/ gofalwyr ynghylch yr hyn sy'n bwysig a'r cymorth sydd ei angen arnynt	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	2.1 Yr amrywiaeth o ddulliau cyfathrebu all gael eu defnyddio					Llofnod: Dyddiad:
	2.2 Y ffactorau i'w hystyried ar gyfer cyfathrebu effeithiol					Llofnod: Dyddiad:
	2.3 Sut y gall profiadau blaenorol, anabledd/cyflyrau ac iaith gyntaf ddylanwadu ar barodrwydd unigolyn i gyfathrebu					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.4 Y dulliau a all gael eu defnyddio i weithredu'r 'Cynnig Rhagweithiol'					Llofnod: Dyddiad:
	2.5 Sut i gydnabod pan ddefnyddir ymddygiad fel ffordd o gyfathrebu					Llofnod: Dyddiad:
	2.6 Ffynonellau gwybodaeth, cyngor a chymorth ar gyfer cyfathrebu					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	Ymarfer **Rydych chi'n gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n:**					
	2.7 Defnyddio ac addasu dulliau cyfathrebu sy'n: • helpu unigolion a/neu ofalwyr i fynegi'r hyn sy'n bwysig iddynt • priodol o ran oedran a gallu					Llofnod: Dyddiad:
	2.8 Ymdrin â ffactorau a all rwystro cyfathrebu a chymryd rhan yn y broses asesu					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.9 Sicrhau y cyfathrebir mewn ffyrdd sy’n: • cydnabod cyfrinachedd • dangos parch tuag at unigolion a/neu ofalwyr • ystyried barn, dymuniadau, dewisiadau ac anghenion unigolion a/neu ofalwyr yn sensitif • osgoi stigmateiddio neu atgyfnerthu canfyddiadau negyddol					Llofnod: Dyddiad:
3. Cefnogi'r broses asesu yn ôl eich rôl a'ch cyfrifoldebau eich hun, deddfwriaeth a Chodau Ymarfer	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	3.1 Ffyrdd o weithio i feithrin cydberthnasau cadarnhaol a chefnogol ag unigolion a’u teuluoedd/gofalwyr gan gynnwys dysgu am eu bywydau beunyddiol, hanes, diwylliant, dewisiadau, dymuniadau ac anghenion					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.2 **Rhwystrau posibl** i gael gofal a chymorth a sut i'w goresgyn **Rhwystrau posibl:** unigol, corfforol, emosiynol					Llofnod: Dyddiad:
	3.3 Rhesymau pam y gall unigolion a/neu ofalwyr gelu eu hanghenion gofal a chymorth gwirioneddol a sut i archwilio'r rhain yn sensitif					Llofnod: Dyddiad:
	3.4 Sut y gall barn, dymuniadau a dewisiadau newid wrth i unigolion fynd drwy'r broses asesu a chynllunio					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.5 Pwysigrwydd defnyddio dulliau asesu cydgynhyrchiol sy’n: • person/plentyn-ganolog • seiliedig ar hawliau • seiliedig ar gryfderau					Llofnod: Dyddiad:
	3.6 Pwysigrwydd cynnwys teuluoedd/gofalwyr yn y broses asesu					Llofnod: Dyddiad:
	3.7 Heriau a materion sensitif a all ddigwydd rhwng gofalwyr ac unigolion sy’n ymwneud â: • dynameg y teulu • anghydbwysedd o ran pŵer • gwahaniaeth barn • mentro mewn ffordd gadarnhaol o gymharu ag osgoi risg • cymhlethdodau wrth ddiwallu anghenion yr unigolyn a’r gofalwr					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.8 Strategaethau a all gael eu defnyddio i reoli heriau a materion sensitif					Llofnod: Dyddiad:
	3.9 Pwysigrwydd sicrhau na fernir amgylchiadau personol unigolion a'u teuluoedd/gofalwyr na'r ffordd maent am fyw eu bywydau					Llofnod: Dyddiad:
	3.10 Sut mae galluedd meddyliol a phenderfyniadau budd pennaf yn ymwneud â'r broses asesu					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.11 Sut i bennu barn, dymuniadau a dewisiadau unigolion lle na allant gyfathrebu ar lafar neu lle nad oes ganddynt alluedd meddyliol					Llofnod: Dyddiad:
	3.12 Ystyr cynllunio 'ymlaen llaw' a phryd a pham y dylid ystyried hyn fel rhan o'r broses asesu					Llofnod: Dyddiad:
	3.13 Sut i nodi anghenion cymwys ac anghymwys wrth gynnal asesiadau					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.14 Sut i nodi ffynonellau gwybodaeth a chymorth i ddiwallu anghenion a nodwyd, gan gynnwys technoleg gynorthwyol electronig					Llofnod: Dyddiad:
	3.15 **Opsiynau cyllido** posibl ar gyfer gofal a chymorth **Opsiynau cyllido:** asesiadau ariannol, trefniadau tâl awdurdodau lleol, hunangyllido, taliadau uniongyrchol, gofal iechyd parhaus, elfen nyrsio gofal iechyd mewn gwasanaethau cartref gofal					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	Ymarfer **Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n :**					
	3.16 Pennu eich rôl chi a rôl eraill yn y broses asesu					Llofnod: Dyddiad:
	3.17 Cynnal a chofnodi asesiadau yn unol â gofynion sefydliadol a deddfwriaethol a Chodau Ymarfer cysylltiedig gan nodi anghenion sy'n: • gymwys • anghymwys					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.18 Meithrin perthnasoedd cadarnhaol a chefnogol ag unigolion a'u teuluoedd/gofalwyr					Llofnod: Dyddiad:
	3.19 Defnyddio dulliau seiliedig ar hawliau a chryfderau i gynnal asesiadau sy'n helpu unigolion a/neu ofalwyr i: • leisio barn a chael rheolaeth dros benderfyniadau ynghylch eu gofal a'u cymorth a'r ffordd y mae eu gwasanaeth yn cael ei gynllunio a'i ddarparu • cydnabod effaith bosibl y cyfnodau pontio y gallant fod yn eu profi • nodi'r canlyniadau maent am eu cyflawni a'r ffordd orau o'u helpu i wneud hyn • nodi a chydnabod eu hasedau, cryfderau a sgiliau gan gynnwys rhwydweithiau cymunedol, teulu a ffrindiau					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	• datblygu a chynnal sgiliau sy'n eu helpu i gymryd rhan mewn gweithgareddau, profiadau a thasgau beunyddiol sy'n hyrwyddo annibyniaeth • archwilio'r defnydd o dechnoleg gynorthwyol electronig a all gyfrannu at gyflawni canlyniadau a nodir • cydbwyso eu hawliau, cyfrifoldebau a risgiau • cynnal perthnasoedd presennol a datblygu rhai newydd					
	3.20 Defnyddio strategaethau i reoli gwrthdaro buddiannau, gwahaniaeth barn a chyfyng gyngor a all godi rhwng unigolion, teuluoedd/gofalwyr ac eraill ynghylch y risgiau a'r canlyniadau y mae unigolion am eu cyflawni					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	3.21 Defnyddio strategaethau i reoli'r heriau a'r materion sensitif a all godi rhwng y gofalwr a'r unigolyn					Llofnod: Dyddiad:
	3.22 Rhoi gwybodaeth i unigolion a/neu ofalwyr am opsiynau cyllido o ran eu gofal a'u cymorth					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
4. Datblygu cynlluniau gofal a chymorth yn seiliedig ar asesiadau a chanlyniadau cytûn	**Ymarfer** **Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n :**					
	4.1 Defnyddio asesiadau a lunnir ar y cyd ag unigolion a/neu ofalwyr er mwyn datblygu cynlluniau gofal a chymorth seiliedig ar gryfderau, sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau sy'n nodi: • cymorth gan deuluoedd, ffrindiau, rhwydweithiau a chymunedau • risgiau posibl a sut y gall y rhain gael eu rheoli					Llofnod: Dyddiad:
	4.2 Sicrhau bod y cynlluniau yn cynnwys elfen o hyblygrwydd er mwyn cefnogi canlyniadau cadarnhaol					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	4.3 Sicrhau bod cynlluniau yn cael eu cofnodi ac ar gael mewn fformatau hygyrch i unigolion a/neu ofalwyr					Llofnod: Dyddiad:
	4.4 Sicrhau bod unigolion a'u teuluoedd/gofalwyr yn fodlon ar gynnwys y cynllun gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	4.5 Cytuno ar gamau gweithredu, rolau, cyfrifoldebau ac amserlenni ar gyfer cwblhau'r rhain gydag unigolion a'u teuluoedd/gofalwyr					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	4.6 Helpu unigolion a/neu deuluoedd/gofalwyr i ddeall sut y caiff y cynllun ei roi ar waith					Llofnod: Dyddiad:
	4.7 Cytuno ar sut y caiff y cynllun ei fonitro, adolygu ac addasu er mwyn diwallu anghenion newidiol					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
5. Cynnal adolygiadau o gynlluniau gofal a chymorth yn ôl eich rôl a'ch cyfrifoldebau eich hun, ynghyd â deddfwriaeth a Chodau Ymarfer	**Gwybodaeth a dealltwriaeth am:**					
	5.1 Gofynion deddfwriaethol adolygu cynlluniau gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	5.2 Y broses a ddylai gael ei dilyn i adolygu cynlluniau gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	5.3 Dulliau a all gael eu defnyddio i helpu unigolion i werthuso'r broses o gyflawni canlyniadau a nodir yn y cynllun gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	Ymarfer **Rydych yn gweithio mewn ffyrdd sy'n:**					
	5.4 Pennu eich rôl chi a rôl eraill yn y broses adolygu					Llofnod: Dyddiad:
	5.5 Defnyddio dulliau cydgynhyrchiol i gwblhau adolygiadau o gynlluniau gofal a chymorth yn ôl gofynion sefydliadol a deddfwriaethol, Codau Ymarfer a'ch rôl a'ch cyfrifoldebau eich hun					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	5.6 Helpu unigolion a/neu ofalwyr i werthuso'r broses o gyflawni canlyniadau a nodir yn eu cynlluniau gofal a chymorth					Llofnod: Dyddiad:
	5.7 Ystyried unrhyw newidiadau i farn, dymuniadau, dewisiadau ac anghenion unigolion a/neu ofalwyr a chytuno ar y ffordd orau o'u diwallu					Llofnod: Dyddiad:
	5.8 Ceisio adborth gan ddarparwyr gwasanaeth ar gyflawni canlyniadau ac unrhyw newidiadau a nodir					Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	5.9 Sicrhewch fod: • y cynlluniau a adolygir yn cael eu cofnodi ac ar gael mewn fformatau hygyrch i unigolion a/neu ofalwyr • unigolion a/neu ofalwyr yn fodlon ar unrhyw newidiadau a wneir					Llofnod: Dyddiad:
	5.10 Sicrhau bod cynlluniau diwygiedig yn cael eu rhannu'n briodol gyda darparwyr gwsanaethau yn unol â'r protocolau y cytunwyd arnynt ar gyfer cyfrinachedd					Llofnod: Dyddiad:

Adnoddau addysgu ar gyfer adran 5 - set o sleidiau PowerPoint y gellir eu cyflwyno yn eu cyfanrwydd neu eu rhannu i'w cyflwyno'n annibynnol ar gyfer pob canlyniad dysgu neu feini prawf penodol ar gyfer gwybodaeth a dealltwriaeth.

Rwy'n cadarnhau bod .... wedi dangos ei fod wedi cyrraedd y canlyniadau dysgu gwybodaeth ac ymarfer a amlinellir yn adran 5 o'r Fframwaith Cymhwysedd Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth yn unol â'i swyddogaeth a'i gyfrifoldebau.

Llofnodwyd: (rheolwr).. Dyddiad:..

Llofnodwyd: (gweithiwr).. Dyddiad:..